

Overweging

Gemeente in de Heer Jezus Christus,

Dat wij uit stof geboren zijn en tot stof weer zullen terugkeren, kan op een vreemde manier ook bemoedigend zijn. Natuurlijk, een dergelijk besef kan ook leiden tot resignatie. Tot een eeuwig cynisme. De altoosdurende boosheid van de verzuurde mens. Maar het kan ons ook ontslaan, bevrijden zou ik haast willen zeggen, van de verplichting tot heldenstatus. Opnieuw denk ik aan Zelensky. Ik sla hem met bewondering gade maar ook met schrik om het hart. Ik bewonder zijn vasthoudend verzet. Maar ik vrees ook de kosten die ik allereerst zie opduiken in de intieme kring om hem heen. Zal het goedkomen met zijn vrouw, zijn zoon bovenal die op dit moment niets liever wil dan treden in zijn voetsporen en soldaat wil worden? Zijn vrouw, zo lees ik, vestigt haar hoop op posttraumatische groei. Ik help het haar hopen. Maar zij zegt ook dat zij vreest dat haar woede tegenover de Russen eeuwig zal zijn.

Welke positie blijft over als je geen held kunt of wilt zijn maar je ook niet over wil geven aan een eindeloos cynisme? Misschien wel inderdaad de positie van Mozes aan wie deze negentigste psalm wordt toegeschreven. Hij, zo gaat het verhaal, zal het Beloofde Land nooit zien. Onderweg maakt hij van alles mee, variërend van momenten van grote Godsvervreemding, woede en conflict met zijn volk, tot intieme momenten van bemoediging en het zien van God. Soms even, als in het voorbijgaan. Hij wordt oud. Maar ook niet legendarisch oud.

Honderdtwintig jaar is een mooie leeftijd om te sterven. Mozes is al met al een mens. Klein en kwetsbaar als het gras dat 's ochtends nog bloeit en 's avonds al weer afgesneden en verdord is.

Ten overstaan van de grote gebeurtenissen waarvan de krant vol is, doet het er allemaal niet zoveel toe. Wij lossen de oorlog niet op. Wij weten geen spaak in het wiel van de voortschrijdende polarisatie en tweedeling in de samenleving te drijven. Wij maken daar geheel en al deel van uit en persoonlijk lukt het mij niet die positie te overstijgen. De oproep tot het nemen van meer verantwoordelijkheid zoals de koning dat deed in zijn Kersttoespraak, snap ik. Maar kan een mens, een jonge generatie, ook overvragen en verlammen. In het gedicht van Marieke Lucas Rijneveld dat hij citeerde wordt opgeroepen om 'niet te vergeten om na het knielen weer overeind te komen en samen de rug te rechte'. Mozes draait het beslissend om: wie zich al zo lang overeind probeert te houden, mag best een keertje knielen. Om zich te binnen te brengen dat God er al was, lang voordat de bergen waren. Merkwaardig genoeg geeft precies dat Mozes moed. Voor minstens weer een jaar. Moed om inderdaad samen de rug te rechte omdat het niet van ons afhangt. Omdat God zelf ons zal brengen, precies daar waar wij moeten zijn. Om achteraf te ontdekken dat het weinige waartoe onze handen in staat waren, het werk van onze handen, bevestigd wordt door de handen van God. Omdat wij ons veilig en vertrouwd weten, in zijn armen.

Amen.